

תשובה זה בשמחה

1. מרעיונות כאלה של קדושה ושל תשובה שהם מביאים לידי עצבות צריכים להתרחק לפעמים (מקדושה ותשובה לפעמים צריכים להתרחק, מתי? כשזה מלווה בעצב) כי יסוד השמחה הקשורה בעומק הקודש הוא גדול מכל תוכן של קדושה ושל תשובה אחרת. ע"כ כאשר באות לו מחשבות של יראה ושל תשובה בדרך עצבון יסיח* דעתו מהם עד שתתכונן מחשבתו, ויקבל עליו כל התוכן של קדושה ושל יראת שמים בדרך חדוה ושמחה הראויה לישרי לב עובדי ד' באמת. (פסקה יא)

2. מצוה לשמוח - רמב"ם הלכות שופר סוכה ולולב פרק ח, הלכה טו'

שהשמחה שישמח אדם בעשיית המצוות ובאהבת האל שציווה בהן, עבודה גדולה היא; וכל המונע עצמו משמחה זו, ראוי להיפרע ממנו, שנאמר "תחת, אשר לא עבדת את ה' אלוהיך, בשמחה, ובטוב לבב" (דברים כח, מז). וכל המגיס דעתו, וחולק כבוד לעצמו, ומתכבד בעיניו במקומות אלו--חוטא, ושוטה. ועל זה הזהיר שלמה, ואמר "אל תתהדר, לפני מלך" (משלי כה, ו). וכל המשפיל עצמו, ומקל גופו במקומות אלו--הוא הגדול המכובד, העובד מאהבה. וכן דויד מלך ישראל אומר "ונקלותי עוד מזאת, והייתי שפל בעיניי" (שמואל ב, ו, כב). ** ואין הגדולה והכבוד אלא לשמוח לפני ה', שנאמר "והמלך דויד מפזז ומכרכר לפני ה'" (ראה שמואל ב, ו, טז).

3. מגיד משנה - בגמרא ובבמה מדליקין (שבת ל'): אמרו ושבחתי אני את השמחה זו שמחה של מצוה. ועיקר הדבר הוא שאין ראוי לו לאדם לעשות המצות מצד שהן חובה עליו והוא מוכרח ואנוס בעשייתן אלא חייב לעשותן והוא שמח בעשייתן ויעשה הטוב מצד שהוא טוב ויבחר באמת מצד שהוא אמת ויקל בעיניו טרחן ויבין כי לכך נוצר לשמש את קונו וכשהוא עושה מה שנברא בשבילו ישמח ויגיל לפי ששמחת שאר דברים תלויים בדברים בטלים שאין קיימים אבל השמחה בעשיית המצות ובלמידת התורה והחכמה היא השמחה האמיתית. וזהו ששלמה בדרכי מוסרו שבח שמחת החכמה ואמר בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני: סליקו להו הלכות לולב

4. שכחה ושמחה – אורות הקודש ג עמ' עמ' רנ

יש שטוב לשכוח את העוונות, ועל ידי מה שעושים כן לשם שמים כדי להתאמץ בעבודה בשמחה, ובהרחבת הדעת בתורה וחכמה, לשפר את העולם ולהוסיף אור ושמחת ה' במעשיו....

• כיצד להסיח את המחשבה – הרבי מלובוויץ

מלובאוויטש, באגרות קודש: "הנה העצה היעוצה בכגון דא הוא ענין דהיסח הדעת. היינו כשמרגיש מחשבה מענין הנ"ל, לגרשה על ידי מחשבה בענין אחר, ומה טוב בענין של תורה, ולא להלחם נגד מחשבות אלו כשבאות לו על ידי שקלא וטריא שכליים, כי העדר השימת לב מצליח בהרבה יותר" (איגרת ד'קג); "במענה על מכתבו בו כותב אשר קשה עליו להתגבר על איזה ענין ואינו יודע איך לעשות את זה. כבר ידוע שהתחלת התיקון הוא לכל לראש ההשתדלות בהיסח הדעת מכל הענין, והיסח הדעת הוא גם שלא להלחם במחשבות אלו ולא להכנס גם בשקלא וטריא עם היצר הרע המסית ומפתה אותו לחשוב בענין זה, וצריך להשקיע מחשבתו בענין הפכי, זאת אומרת בענין של תורה" וכו' (איגרת ה'תרדע).

** מה בין שאול לדוד - רד"ק שם

לרוב התגלותו בשחוק. [ובדרש, אמרה לו של בית אבא היתה מלכות נאה משלך, חלילה להם אם נראה לאחד מהם פיסת יד או פיסת רגל מגולה, כולהון היו מכובדין ממך. מה אמר לה דוד, לפני ה' אשר בחר בי מאביך, אמר לה של בית אביך היו מניחין כבוד שמים ומתעסקין בכבוד עצמן, אבל אני מניח כבוד עצמי ומתעסק בכבוד קוני].